

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 123/2011-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., D., zastúpeného advokátom JUDr. B. M., LL.D., Advokátska kancelária, H., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 77/2009 z 23. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. februára 2011 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 77/2009 z 23. novembra 2010.

Sťažovateľ bol jedným zo žalovaných účastníkov konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeného na Okresnom súde Humenné (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 18 C 92/2007.

Okresný súd vo veci meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 18 C 92/2007-146 z 2. júla 2007 tak, že žalobe vyhovel a určil, že nehnuteľnosti špecifikované v žalobnom návrhu patria do výlučného vlastníctva navrhovateľa.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ včas odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 5 Co 148/2007-364 z 8. apríla 2008 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a sťažovateľa zaviazal nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania.

Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, v ktorom vytýkal odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci týkajúce sa preukázania naliehavého právneho záujmu žalobcu na určenie vlastníckeho práva. Prípustnosť dovolania sťažovateľ odvodzoval od ustanovenia § 237 písm. d) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), keďže podľa jeho názoru „*v tej istej veci sa už prv začalo konanie na Okresnom súde v Humennom pod č. k. 11 C 8/1998, ktorá vec je teraz vedená na Okresnom súde v Humennom pod č. k. 11 C 773/2002 a v ktorej súd I. stupňa doposiaľ v I. stupni ešte vôbec nerozhodol. Číže ide o bezdôvodné prietahy v tomto konaní. Pričom ide tu v tej istej veci – teda v konaní 11 C 8/1998, teraz vedenom pod č. k. 11 C 773/2002 o totožných účastníkov a rovnaký predmet konania, t. j. o zrušenie spoluvlastníctva k pôvodnej mpč. ..., vedenej ako roľa vo výmere 3 ha 35 á 72 m², zapísanej v pozemnoknižnej zápisnici – vložka č. ..., kaz. úz. D. a o jej rozdelení podľa výšky spoluvlastníckych podielov.*“.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Cdo 77/2009 z 23. novembra 2010 dovolanie sťažovateľa odmietol.

Sťažovateľ svoju sťažnosť podanú ústavnému súdu odôvodnil v zásade totožnými argumentmi ako svoje dovolanie z 12. júna 2008.

Najvyššiemu súdu vytýka, že jeho dovolanie odmietol „v hrubom rozpore so zákonom“. Sťažovateľ opätovne poukazuje na skutočnosť, že na okresnom súde prebiehalo okrem konania pod sp. zn. 18 C 92/2007 aj konanie pod sp. zn. 11 C 8/1998, resp. neskôr pod sp. zn. 11 C 773/2002, ktoré nebolo dosiaľ právoplatne skončené a v ktorom sa sťažovateľ v procesnom postavení navrhovateľa domáha zrušenia a vyporiadania podielového vlastníctva reálnym rozdelením spoločnej nehnuteľnosti. Podľa názoru sťažovateľa je toto konanie konaním s totožnými účastníkmi a totožným predmetom, a teda zakladá vo vzťahu ku neskôr začatému konaniu vedenému pod sp. zn. 18 C 92/2007 prekážku litispendencie.

Sťažovateľ tiež vyslovuje názor, že „výrok rozsudku o o určení vlastníctva k určitej nehnuteľnosti nemá všeobecnú záväznosť, ale iba predstavuje rozhodnutie, ktorým bola sporná otázka rozriešená len vo vzťahu k účastníkom konania. Preto nie je možné pripustiť žalobu aj len hoci jedného zo spoluvlastníkov o určenie vlastníctva k časti tej istej nehnuteľnosti ak sa už vedie konanie o rozdelenie spoluvlastníctva k tejto rovnakej spornej nehnuteľnosti, lebo žaloba domáhajúca sa určenia vlastníctva k určitej nehnuteľnosti podľa ust. § 80 písm. c/ OSP nemôže byť spravidla opodstatnená tam, kde možno žalovať na splnenie povinnosti podľa ust. § 80 písm. b/, t. j. ak prebieha už konanie o rozdelenie spoluvlastníctva k tejto konkrétnej a určitej nehnuteľnosti...“.

Najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa uvedené skutočnosti nebral do úvahy pri rozhodovaní o prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. d) OSP, čím porušil právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti podanej ústavnému súdu podrobne a v rozsahu dovolania z 12. júna 2008 argumentuje tvrdené nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa a odvolacím súdom, ktorým vyčíta tiež neúplné a nesprávne zistenie skutkového stavu.

V závere sťažnosti s poukazom na relevantnú judikatúru ústavného súdu navrhuje prijať sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej rozhodnúť týmto nálehom:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Cdo 77/2009 zo dňa 23. novembra 2010 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Cdo 77/2009 zo dňa 23. novembra 2010 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľovi vo výške 2.500,- eur (slovom Dvetisícpäťsto eur) na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 77/2009 z 23. novembra 2010.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Ústavný súd v rozsahu sťažnostného petitu preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ako aj dovolanie sťažovateľa z 12. júna 2008.

Najvyšší súd sa vzhľadom na procesnú neprípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 1 až 3 OSP zaoberal skúmaním existencie závažných procesných väd spôsobujúcich vydanie

zmätočného rozhodnutia v zmysle § 237 OSP, pričom s ohľadom na dovolacie námietky sťažovateľa sústredil svoju pozornosť na skúmanie prekážky litispendencie, ktorá je dovolacím dôvodom podľa § 237 písm. d) OSP.

Najvyšší súd v súlade so svojou stabilnou judikatúrou uviedol, že prekážka prv začatého konania *„je daná, ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Ak nie je splnený čo len jeden znak, nejde o tú istú vec. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja.“*

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa najvyšší súd konštatoval, že zatiaľ, čo v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 92/2007 sa *„žalobca domáhal určenia svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a to titulom darovacej zmluvy svojich právnych predchodcov k reálne vyčlenenej časti nehnuteľnosti, označenej vo výroku svojho návrhu výmerou s poukazom na zameranie uvedené v geometrickom pláne zo dňa 24. júla 2000“*, sťažovateľ sa žalobou v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 773/2002 domáha *„síce voči totožným účastníkom konania, avšak z iného právneho titulu zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, označenej výmerou odlišnou ako v prejednávanej veci. Z uvedeného je zrejmé, že chýba spoločný predmet konania, ako aj rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo totožných účastníkov.“*

Ústavný súd v tejto súvislosti preskúmal aj obsah žaloby podanej sťažovateľom na okresnom súde 5. januára 1998, ktorou sa sťažovateľ domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti a na základe ktorej sa na okresnom súde vedie konanie pod sp. zn. 11 C 773/2002, a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvoľnosti alebo arbitrárnosti a závery v ňom uvedené v súvislosti s rozhodovaním o prípustnosti dovolania sťažovateľa podľa § 237 písm. d) OSP nie sú ústavne neudržateľné.

Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí správne poukázal na skutočnosť, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 11 C 773/2002 nie je svojím predmetom konania totožné s konaním sp. zn. 18 C 92/2007, a to z dôvodov, ktoré najvyšší súd dostatočne

a logicky konzistentne uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia a ktorých správnosť vyplýva aj z obsahu žaloby podanej sťažovateľom v konaní sp. zn. 11 C 773/2002.

Námietka sťažovateľa spočívajúca v tvrdení, že existencia prebiehajúceho konania o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva má za následok nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení vlastníckeho práva niektorého zo spoluvlastníkov, nie je v danom prípade s ohľadom na dovolací dôvod podľa § 237 písm. d) OSP relevantná, keďže nepreukázanie naliehavého právneho záujmu v konaniach podľa § 80 písm. c) OSP má za následok zamietnutie žaloby, a nie zastavenie konania z dôvodu prekážky litispendencie. Okrem toho, predmetom konania pred ústavným súdom je v tomto prípade výlučne namietané porušenie označených práv sťažovateľa procesným rozhodnutím najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté ako neprípustné a dovolací súd sa aj s touto otázkou v odôvodnení svojho uznesenia vysporiadal ústavne konformným spôsobom.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd tiež opakovane judikoval, že pokiaľ preskúmanie postupu alebo rozhodnutia orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05), je možné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2011